

DUGOROČNO PLANIRANJE ŠIRENJA SAZNANJA O SISTEMU KVALITETA

LONG - TERM PLANNING IN SPREADING THE QUALITY SYSTEM INFORMATION

Dragan B. Rajković, dipl. inž.

ŽTP Beograd, Ložionička 7, 21000 Novi Sad,

Rezime: Širenje saznanja o sistemu kvaliteta može se vršiti na dva načina. Prvi način širenja saznanja o sistemu kvaliteta je preko sredstava javnog informisanja. Drugi način širenja saznanja o sistemu kvaliteta je preko vaspitno obrazovnih ustanova (predškolske ustanove, osnovne i srednje škole i fakulteti). Preko prvog načina ne može se znati koliko je ljudi dobilo saznanje niti se uticati na broj ljudi koji mogu da dobiju saznanje. Ovaj način ne može da se prati niti koordinira. On je kratkoročan i nepouzdan. Preko drugog načina tačno može da se zna koliko je osoba dobilo saznanje i može se uticati na kvalitet saznanja, može se koordinirati i dugoročan je. Oba ova načina predstavljala bi sistem za širenje saznanja o sistemu kvaliteta. Oni mogu da se dopunjuju s tim da bi širenje saznanja preko vaspitno obrazovnih ustanova osnovni način a preko sredstava javnog informisanja dopunski.

Ključne reči: sistem kvaliteta, širenje saznanja.

Summary: Distribution of information on quality system may be performed in two different ways. The first involves broadcasting system while the second the educational organizations like pre-school institutions, elementary and high schools and faculties. The use of broadcasting system does not offer the answer as to how many recipients have been informed or about possible increase in their number. In other words, this approach cannot either follow or coordinate defined lines. It is short-termed and unreliable. On the other hand, the second way offers data on an exact number of recipients adequately forming the quality level of information. It is long-termed and allows coordination. Either approaches are applicable to the distribution of information on quality system. Also, they may complement each other by taking the role of educational institutions as basic, whereas that of broadcasting system as additional in spreading information on quality system.

Key words: quality system, information spreading

1. UVOD

Veliki broj ljudi koji rade u proizvodnim organizacijama, neproizvodnim organizacijama i upravi ne razmišljaju o kvalitetu. Ako neko i razmišlja o kvalitetu, razmišljanje je u smislu dobro - loše. Ovo stanje treba promeniti jer nije dobro. Kako promeniti ovakvo stanje? Promena će nastupiti kada se velikom broju ljudi, organizovano, predoče osnovni pojmovi o sistemu kvaliteta. Predočavanjem osnovnih pojmova, prva saznanja, doneće i podsticaje za proširivanjem prvih saznanja i da saznanje učenjem postane znanje koje će se dalje širiti i postati sve šire znanje. Razmišljanje o sistemu kvaliteta ograničeno je na mali broj ljudi. Oni su sticajem okolnosti čuli o sistemu kvaliteta, zainteresovali se, sakupili znanja i razmišljaju o kvalitetu u skladu sa sistemom kvaliteta

koji izražavaju standardi serije JUS ISO 9000. Standardi su novi i nisu se učili u školama.

Savet za kvalitet i Odbor za uvođenje sistema kvaliteta i tehnološki razvoj utvrdili su dugoročne prioritete u svojim programima rada. Jedan deo programa rada može se podvesti pod aktivnosti za stvaranje uslova i ambijenta za uvođenje sistema kvaliteta u organizacije. Drugi deo programa rada može se podvesti pod širenje saznanja o sistemu kvaliteta.

2. ŠIRENJE SAZNAJNA O SISTEMU KVALITETA

Saznanje o nečemu je preduslov da se iskaže zainteresovanost o tome i ujedno podsticaj da se o tome stekne znanje, koje se dalje može proširivati. Cilj razmišljanja u ovom radu je, da se saznanja o sistemu kvaliteta, sistematski i planski, proširi na veliki broj ljudi ove države sa namerom da će iz tog širokog sloja biti iskazana zainteresovanost o sistemu kvaliteta i proisteći želja za znanjima o sistemu kvaliteta. Sa velikim brojem ljudi sa znanjem o sistemu kvaliteta postiže se prvi preduslov za mogućnost uvođenja sistema kvaliteta a to je: LJUDI KOJI ZNAJU. Saznanja o sistemu kvaliteta, dogoročno gledano, najbolje je da počnu da se daju najmlađima jer oni prva saznanja nikad ne zaboravljaju i najlakše primaju i pamte. Zbog toga treba sačiniti program davanja saznanja o sistemu kvaliteta od najnižeg stepena obrazovanja-vaspitanja, mestu gde se stiču prva saznanja o svemu, uopšte. Najniži stepen, od koga treba početi je predškolska ustanova. Da bi posetioci predškolskih ustanova (deca od jedne do šest godina) stekli prva saznanja o sistemu kvaliteta, treba po meri standarda serije JUS ISO 9000 sačiniti procedure i uputstva sa kojima će vaspitači prenositi saznanja o sistemu kvaliteta. Na ovom nivou širenja saznanja o sistemu kvaliteta, saznanje će dobiti deca u predškolskoj ustanovi, vaspitači, a preko dece i dečiji roditelji.

U osnovnim školama, u svakom od osam razreda, u program jednog ili više predmeta (a može se ukomponovati u svaki predmet) treba odrediti, naći meru koliko je potrebno časova, za upoznavanje sa sistemom kvaliteta. Naravno i ovde mora da postoje procedure i uputstva sa kojima će biti upoznati učitelji, nastavnici i profesori. Saznanja o sistemu kvaliteta dobiće učenici, učitelji, nastavnici i profesori a preko učenika i roditelji đaka. Na skupovima učitelja, nastavnika i profesora jednom godišnje može se organizovati širenje znanja o sistemu kvaliteta, a u školama se za učenike mogu organizovati takmičenja o poznavanju sistema kvaliteta, odnosno seriji standarda JUS ISO 9000.

U srednjim školama, svih profila, treba u okviru nekog predmeta na svakoj godini školovanja ukomponovati

jednu ili više nastavnih jedinica o sistemu kvaliteta. Naravno prema procedurama i uputstvima za tu godinu školovanja. Saznanja o sistemu kvaliteta dobiće učenici, nastavnici i profesori i roditelji učenika. Na skupovima nastavnika i profesora svake godine mogu se organizovati širiti znanja o sistemu kvaliteta, a učenicima organizovati takmičenja u znanju iz te oblasti. Na fakultetima svih profila i usmerenja može se uvesti na svakoj godini, u različitim predmetima, nastavna jedinica o seriji standarda JUS ISO 9000. Uz procedure i uputstva u skladu sa sistemom kvaliteta biće upoznati studenti, profesori, asistenti i laboranti.

3. ZAKLJUČAK

Temeljna priprema programa za širenje saznanja i znanja (u zavisnosti od nivoa obrazovanja) u obrazovno-vaspitnim ustanovama i temeljna priprema procedura uputstava i predavača za širenje saznanja o sistemu kvaliteta posle jedne školske godine, od početka primene, saznanje bi dobili svi đaci, učenici, učitelji, nastavnici, profesori i roditelji đaka i učenika. Iz tolikog broja ljudi sigurno će se izdvojiti oni kojima će sistem kvaliteta dugoročno biti opredeljenje u radu, drugi će sistem kvaliteta prihvatiti kao način razmišljanja, treći će sistem kvaliteta prihvatiti kao preduslov razvoja i tako dalje. Dugoročno, ovakvo razmišljanje o načinu širenja saznanja i znanja o sistemu kvaliteta daje za rezultat da će za najkraće vreme veliki broj ljudi biti upoznat se sa osnovnim pojmovima o sistemu kvaliteta a generacije koje dolaze prihvatice sistem kvaliteta kao način života.

LITERATURA

- /1/ R. Uzunović, B. Jakšić: Program unapređenja kvaliteta u Republici Srbiji. Zbornik radova Savetovanje razvoj i realizacija strategije unapređenja kvaliteta Kopaonik, 1997, 161-166.